

DÁNIEL 1-4.

Nyissuk ki Bibliánkat Dániel könyvének 1. fejezeténél! Egyes emberek egész életüket egy dolognak szentelik: megpróbálják bizonyítani, hogy a Biblia nem az, aminek mondja magát. Doktori disszertációjukat arra a célkitűzésre építik, hogy a Biblia különböző aspektusairól bizonyítsák, nem az, aminek vallja magát. Az ilyen emberek egyik kedvenc taktikája, hogy kiválasztanak a Bibliából egy könyvet, és igyekeznek róla bizonyítani, nem is az az ember vetette papírra, aki magát íróként a könyvben feltűntette. Dániel könyvét is ily módon vették célba a történetkritikai megközelítés képviselői, és többen is megpróbálták már bizonyítani, hogy Dániel könyvét nem is Dániel írta. Az elképzelés támogatói szerint Dániel könyve azért nem származhat Dániel tollából, mert lehetetlen ilyen pontossággal jellemezni még meg nem történt eseményeket. Az egyedüli magyarázatnak azt tekintik, hogy Dániel könyve pár évszázaddal a könyvben felvázolt események után keletkezett, az író pedig egyszerűen utólag tűzte hozzá Dániel nevét, mintha ő írta volna. Dániel könyvében körülbelül három görög szó szerepel összesen, illetve néhány perzsa kifejezés. Maga a könyv részben héberül, részben pedig arámul íródott, vagyis a szírek nyelvén. Többek szerint ez azt bizonyítja, hogy valójában nem Dániel vetette papírra Dániel könyvét.

Véleményem szerint azonban a perzsa és görög kifejezések előfordulása a szövegben, sőt annak ténye, hogy a könyv héber és arám nyelven íródott, éppen azt bizonyítja, hogy Dániel könyvét valóban Dániel vetette papírra. Azt is bizonyítja továbbá, hogy valóban az volt, akinek könyve leírja: bölcs ember, tanácsadó, aki a királyi udvarban dolgozott, hol bizonyosan találkozott görögökkel és perzsákkal is, és ahol a világ minden tájáról megfordulhattak emberek. Hiába próbálkoznak tehát különféle módszerekkel az emberek hogy Isten Igéjének hitelességét megkérdőjelezzék. Hiába írnak róla doktori disszertációkat és hosszas értekezéseket. Csak az idejüket és energiájukat pazarolják, hiszen minden érvük egy újabb nyomós ellenérvet szül, mely álláspontjukat megcáfolja. És ha jobban megvizsgáljuk a kérdést, egyértelművé válik, hogy Dániel könyvét valóban Dániel írta, az ellentábornak pedig saját esztelenségén kívül semmi mást nem sikerült bizonyítani. Nem szívesen bizonygatok olyasvalamit, ami már egyébként is igaz, hiszen az igazság nem szorul védelemre. Ezért aztán a továbbiakban nem arról vitázunk majd, valóban Dániel írta-e a könyvet. Egyszerűen csak abból indulunk ki, hogy hihetünk annak, amit olvasunk: hogy valóban Dániel írta a Szentlélek ihletésére. Aki pedig vitázni akar ez ügyben, vitázzon csak nyugodtan! Az egyik szomorú aspektusa a teológiai képzésnek, hogy az ember kénytelen megismerkedni a Dániel könyvéhez kapcsolódó összes érveléssel és ellenérveléssel. Lényegében egy egész szemesztert töltünk azzal, hogy megvizsgáljuk, valóban Dániel-e a könyv írója, elolvassuk az összes témába vágó tanulmányt

és értekezést, miközben magára Dániel könyvére, illetve a könyv mondanivalójára már nem marad idő. Micsoda időpazarlás ez! Pedig az az igazán fontos, amit Isten akar nekünk mondani az Igéjén keresztül.

Dániel könyve, 1. fejezet: *„Jójákim júdai király uralkodásának harmadik évében eljött Nebukadneccar, Babilónia királya Jeruzsálem ellen, és körülzárta azt”* (1. vers). I.e. 607-ről van szó, Jeruzsálem első ostromának ideje, amikor Nebukadneccar bevette a várost. *„Az Úr a kezébe adta Jójákimot, Júda királyát és az Isten háza fölszerelésének egy részét, ő pedig elvitte a fölszerelést Sineár földjére, a maga isteneinek a templomába, és isteneinek a kincstárába helyezte el”* (2. vers). *„A király meghagyta főudvarmesterének, Aspenaznak, hogy válasszon ki Izráel fiai közül királyi vérből való, vagy nemesi származású ifjakat”* (3. vers). Ez önmagában is az Ézsaiás 39-ben található prófécia beteljesedése, amely Júda bukását jövendöli Babilónia keze által, és melyben így szól az Úr Ezékiás királyhoz. *„Eljön majd az idő, amikor mindazt elviszik Babilóniába, ami a palotában van, és amit elődeid gyűjtöttek mindmáig, semmi sem marad meg. Ezt mondja az Úr! Utódaid közül is, akik tőled származnak, akiket nemzel, elvisznek egyeseket, és udvari szolgák lesznek Babilónia királyának a palotájában”* (6-7. vers).

Mindez 105 évvel az események bekövetkezése előtt hangzik el! I.e. 712-ben Ezékiás király megbetegedett, és imádkozni kezdett Istenhez. Amikor betegségéből felépült, egy delegáció érkezett hozzá Babilóniából, hogy tolmácsolja a király jókívánságait, mert Babilónia királya hallott betegségéről és örvendetes gyógyulásáról. Ezékiás erre körbevezette a delegáció tagjait, és Isten házának minden kincsét megmutatta nekik. Miután elmentek, Ézsaiás látogatta meg a királyt, és megkérdezte tőle, kiket látott vendégül az imént. *„Babilóniából, messzi földről érkezett hozzám egy delegáció”* – válaszolta a király. *„Mit akartak?”* – kérdezte a próféta. *„Csak tudatni akarták velem, mennyire örülnek, hogy felépültem a betegségemből”*. *„És mit mutattál nekik?”* – kérdezte Ézsaiás. *„Isten házának minden kincsét megmutattam nekik!”*. Haragra gyúlt Ézsaiás ennek hallatán, és megprófétálta, hogy a babilóniaiak visszatérnek majd egy nap, és magukkal viszik az összes kincset Babilóniába. Sőt, a fiatalembereket is magukkal hurcolják. 105 évvel később Ézsaiás szavai beteljesedtek. Nebukadneccar körülzárta Jeruzsálemet, és ahogy itt Dániel könyvében is olvashatjuk, Nebukadneccar magával vitte az Úr házának kincseit, és saját isteneinek templomában helyezte el azokat. Sőt mi több, parancsot adott, hogy néhány nemesi származású fiatal is hozzanak magukkal Izráelből, betaníthassák őket, és szolgálatba állíthassák a királyi udvarban.

A parancs értelmében olyan fiatalokat választottak, *„akiknek semmiféle fogyatékoságuk nincs, hanem szép arcúak, fogékonyak minden bölcsességre, taníthatók az ismeretekre, megértik a tudományt, és így alkalmasak arra hogy majd a királyi palotában szolgálatba álljanak. Meg kellett őket is tanítani a káldeusok írására és nyelvére is”* (4. vers). A fiatalemberek krémjét tehát magukkal hurcolták Babilóniába – azokat, akik értelmesek voltak, taníthatók az ismeretekre, jóképűek és erősek. Babilóniába

vitték őket, hogy megtanítsák nekik a káldeusok nyelvét és írását, hogy aztán Nebukadneccar tanácsadóiként szolgálhassanak a királyi palotában.

„A király elrendelte, hogy adjanak nekik mindennap a király ételéből és abból a borból, amit ő szokott inni. Így kellett őket nevelni három esztendeig, hogy azután a király szolgálatába álljanak” (5. vers). Képzésük tehát három évig tartott. Ezalatt az idő alatt megtanulták a káldeusok nyelvét és az udvari szokásokat, hogy később a királyt szolgálhassák. Az a hús, amit a király parancsára kaptak, biztosan olyan hús volt, amelyet pogány isteneknek mutattak be áldozatként. Abban az időben ugyanis, amikor levágtak egy bárányt, vagy egy tehenet, vagy bármilyen más állatot, az emberek előbb általában felajánlották a húst isteneiknek áldozatul, majd elfogyasztották azt. Az történt tehát, hogy megsütötték a húst, majd fogták a zsíráját, elégették áldozatként istenüknek, majd a húst megették. Az állat levágása egyfajta vallási rítus volt. Ez a szokás pedig nemcsak Babilonban élt, hanem fennmaradt egészen az újszövetségi időkig – a görögök körében is elterjedt gyakorlat volt ez például: levágták az állatot, vérének felajánlották istenüknek, majd fogták az állat húsát, és a piacon árusították, vagy épp a hentesnél, vagy egy étteremben készítettek belőle ételt. Komoly problémát jelentett ez a korabeli keresztények számára, akik szerettek volna húst is fogyasztani. Olyan húst azonban nem kértek, amit valamelyik pogány istennek ajánlottak fel korábban áldozatul. Azért vált ez komoly problémává a keresztények számára, mert egyre nehezebb volt olyan állat húsához hozzájutni, melyet nem egy pogány vallási rítus keretében vágtak le.

Pál apostol is foglalkozik a kérdéssel korinthusiakhoz írt levelében, és hogy segítsen az ottani hívőkön, azt tanácsolja nekik, amikor elmennek a henteshez, hogy húst vegyenek, meg se kérdezzék hogy a húst korábban felajánlották-e áldozatként egy pogány istennek. „Egyszerűen csak vedd meg a húst, ne kérdezz semmit, a saját lelkiismereted érdekében. Vedd meg, vidd haza a húst, és fogyaszd egészséggel!”. „Ha pedig másnál vacsorázol, ne kérdezz rá, áldozati hússal vendégszolgálnak-e meg éppen! Egyszerűen csak fogyaszd el, amit eléd raknak. És ne kérdezősködj!” – mondja Pál. „Hiszen úgyszemint számít!” – folytatja – „Fogadjunk el mindent hálával!”. Dániel azonban semmiképp sem akart olyan húst fogyasztani, amit pogány isteneknek áldoztak, ezért felmentést kért alóla. Ezt olvassuk a következő versben. Mindezt csak azért fejtettem ki ilyen hosszasan, hogy értsük, miért utasítja vissza Dániel a király húsát.

„Voltak közöttük júdaiak is: Dániel, Hananjá, Misáél és Azarjá” – a héberben csodálatos nevek voltak ezek, melyek jelentése mind Istenhez kötődött. Dániel annyit jelent, Isten a bíró. Hananjá nem más, mint Isten szeretett gyermeke – milyen csodás név ez! Ha most babát vártok, és pároddal azon gondolkodtok, mi legyen a bab neve, ha kisfiú lesz, akkor van számotokra egy csodálatos nevem! Nagyon tetszik nekem ez a név. Misáél azt jelenti, ki olyan, mint Isten, az Azarjá jelentése pedig az Úr az én segítségem. Ezeknek a fiataloknak tehát csodaszép nevük volt, melyek közül mindegyik kapcsolódott valamilyen módon az Úrhoz. A főudvarmester viszont olyan neveket adott nekik, amelyek babiloni

istenségekhez kötődtek. „A főudvarmester ilyen neveket adott nekik: Dánielt Baltazárnak” – ami annyit jelent, Bal hercege. Bal a babiloniak egyik istene volt - „Hananját Sadraknak” – ami azt jelenti, a napistentől megvilágosodva - „Misáélt Mésaknak” – ami annyit jelent, ki olyan, mint Sak, egy újabb babiloni istenség - „Azarját pedig Abédnegónak nevezte el”(7. vers) – ami Negó szolgáját jelenti. Negó pedig szintén egyike volt a babiloni isteneknek. Ilyen pogány neveket kaptak tehát Dánielék a főudvarmestertől, aki megfosztotta őket gyönyörű, Istenhez kapcsolódó héber nevüktől. „Dániel azonban elhatározta, hogy nem szennyezi be magát a király ételével és azzal a borral, amit ő szokott inni, ezért arra kérte a főudvarmestert, hogy ne kelljen magát beszennyeznie” (8. vers). „Isten a főudvarmestert jóindulatra és szeretetre indította Dániel iránt, de azért ezt mondta a főudvarmester Dánielnek: Félek az én uramtól, a királytól, mert ő rendelkezett így ételetekről és italokról. Mi lesz, ha azt látja, hogy ti soványabbak vagytok, mint a veletek egykorú ifjak? Még bajba kerülök miattatok a királynál!” (9-10. vers). Mintha ezt mondta volna: „Nézd, Dániel, én tartok a királytól, és tisztelem is. Ő parancsolta, hogy ezt rakjam elétek. De ha nem eszitek meg, lesoványodtok, akkor viszont a fejemmel játszok, mert engem bízott meg a király, hogy biztosítsam, erős és egészséges férfiakként álltok majd előtte a három év elteltével!”.

„Akkor Dániel ezt mondta annak a felügyelőnek, akit a főudvarmester rendelt Dániel, Hananjá, Misáél és Azarjá mellé: Tégy próbát szolgálóiddal tíz napig! Engedjék meg, hogy zöldségfélét együnk, és vizet igyunk. Azután mutassanak meg neked minket és azokat az ifjakat, akik a király ételéből esznek, és amit majd látsz, aszerint bánj szolgálóiddal! Az hallgatott rájuk ebben a dologban, és próbát tett velük tíz napig. Tíz nap múlva szebbnek látszottak, és kövérebbek voltak azoknál az ifjagnál, akik a király ételéből ettek. Ezért a felügyelő fölmentette őket az alól, hogy az előirt ételt egyék, és hogy bort igyanak, és ahelyett zöldségfélét adott nekik. Ennek a négy fiúnak megadta az Isten, hogy előrehaladjanak a tudományban, mindenféle írásban és bölcsességben. Dániel pedig értett a látomásokról és az álmok magyarázatához is” (11-17. vers). „Amikor eljött az idő” – vagyis letelt a képzésük három esztendeje – „amelyről meghagyta a király, hogy vezessék őket eléje, a főudvarmester bevezette őket Nebukadneccar elé. A király elbeszélgetett velük, de egy sem akadt több közöttük olyan, mint Dániel, Hananjá, Misáél és Azarjá. Ők tehát a király szolgálatába álltak. Akármit kérdezett tőlük a király, bölcsesség és értelem dolgában tízszer okosabbnak találta őket egész országa minden mágusánál és varázslójánál. Ott is maradt Dániel Círus király uralkodásának első évéig” (18-21). Ott is maradt Dániel Nebukadneccar teljes uralmának idejére, illetve unokája, Belsőccar uralkodásának idejére. Sőt még Círus és Dárius uralkodásának idején is szolgált a királyi udvarban.

2. fejezet: „Nebukadneccar uralkodásának tizenkettedik évében álmodott látott Nebukadneccar, nyugtalan lett a lelke, és nem tudott tovább aludni. Ekkor azt mondta a király, hogy hívjanak mágusokat,

igézöket, varázslókat és csillagjósokat, hogy mondják meg: mi volt a királynak az álma. Azok eljöttek, és a király elé álltak. A király így szólt hozzájuk: Álmodtam, és nyugtalan a lelkem, amíg nem tudom: mit jelent az álmom. A csillagjósok így szóltak a királyhoz – arámul:” – Dániel könyvének egy része arámul íródott. Tulajdonképpen a 2. fejezet 4. versétől a 7. fejezet 28. verséig terjedő igeszakasz arámul íródott, amely az ősi szír nyelvnek felelt meg. „Király, örökké élj! Mondd el az álmodat szolgálóidnak, és mi megadjuk a magyarázatát. A király válaszolt, és ezt mondta a csillagjósoknak: Ez az elhatározásom: Ha nem adjátok tudtomra az álmodat és magyarázatát, akkor darabokra vágnak benneteket, házaitokat pedig szemétdombbá teszik. De ha az álmodat és magyarázatát előadjátok, akkor ajándékokat, birtokokat és nagy méltóságot kaptok tőlem. Adjátok tehát elő az álmodat és magyarázatát! Azok másodszor is válaszoltak, és ezt mondták: A király mondja el az álmodat szolgálóinak, mi majd megadjuk a magyarázatot. A király válaszolt, és ezt mondta: Most már bizonyosan tudom, hogy ti csak időt akartok nyerni, mert látjátok, hogy mi az elhatározásom. Ha az álmodat nem adjátok tudtomra, azt csak úgy tudom megítélni, hogy ti megegyeztetek, és csak hazug és haszontalan dolgokat beszéltek előttem, míg a körülmények meg nem változnak. Ezért az álmodat mondjátok meg, és abból tudni fogom, hogy helyes magyarázatot adtok-e nekem. A csillagjósok így válaszoltak a királynak: Nincs olyan halandó a földön, aki a király kívánságának meg tudna felelni. Nincs is egy olyan nagy és hatalmas király sem, aki ilyen dolgot kérdezett volna mágusaitól, varázslóitól vagy csillagjósaitól” (1-10. vers). „Uram, király! Ne tedd ezt velünk! Senki sem tudhatja, mit álmodott a másik! Senki sem tudja ezt felfedni előtted! A múltban sem volt erre még sosem példa! Soha senki nem állította ilyen képtelen feladat elé tanácsosait!” – mondogatták emberei. „Mert az, amit a király kérdez, igen nehéz. Nincs is más, aki ezt el tudná mondani a királynak, csak az istenek, akik nem laknak együtt a testben élőekkel” (11. vers). De Nebukadneccarban emberükre találtak, mert Nebukadneccar makacs és forrófejű ember volt, akit hamar elöntött a méreg. Amíg meg nem tért.

„Ezért a király igen nagy haragra gerjedt, és elrendelte, hogy végezzék ki a babiloni bölcseseket mind. Amikor kiadták a parancsot, hogy öljék meg a bölcseseket, keresték Dánielt és társait, hogy őket is megöljék” (12-13. vers). Vegyük csak észre, mekkora hatalma van Nebukadneccarnak! Teljhatalmú uralkodóként ült a trónon. Mindig övé volt az utolsó szó. Egy szempillantás alatt elrendelhetette, hogy öljék meg minden bölcsét. Kívánsága parancs volt, minden szava törvény. Amikor Dániel könyvének 5. és 6. fejezetéhez érünk, a méd-perzsa birodalomba nyerhetünk majd bepillantást. Azt látjuk majd, hogy ha a király meghozott, vagy elfogadott egy rendeletet, a médek és perzsák törvényének értelmében a királynak tartania kellett magát a rendelethez, mert az aláírásának pillanatától megmásíthatatlannak számított. Az akkor királynak már nem volt olyan hatalma, mint itt Nebukadneccarnak. Soha senkinek nem volt talán akkor hatalma az emberiség történetében, mint Nebukadneccarnak. Teljhatalmat élvezett a világ felett és

az emberi életek felett. Ezért olvassuk majd később álmának magyarázatában, hogy Nebukadneccar birodalmát egy alacsonyabb rendű királyság váltja majd fel. Nem erejét tekintve alacsonyabb rendű, hiszen a méd-perzsa birodalom is erős és gazdag birodalom volt, hanem a király hatalmának tekintetében lesz alacsonyabb rendű. Mert a méd-perzsa birodalom királya ne csinálhatja majd azt, amit csak akar, mint ahogy azt Nebukadneccar tette. Az új birodalom királyának is vonatkoznak majd az ország törvényei, míg Babilóniában maga Nebukadneccar jelentette a törvényt. És minden kívánsága azonnali hatállyal teljesítésre került. Nebukadneccar tehát haragra gerjedt, és elrendelte minden bölc kivégzését az országban.

„Ekkor Dániel okos és értelmes szavakkal fordult Arjókhhoz, a király testőrparancsnokához, aki már elindult, hogy megölesse a babiloni bölcseket. Így szólt Arjókhhoz, a király megbízottjához: Miért adott ki ilyem kegyetlen parancsot a király? Akkor Arjók tudtára adta a dolgot Dánielnek. Dániel pedig bement a királyhoz, és azt kérte tőle, hogy adjon neki időt, ő majd megadja a magyarázatot a királynak. Ezután Dániel hazament, és tudtára adta a dolgot társainak, Hananjának, Misáélnak és Azarjának, majd irgalomért könyörögtek a menny Istenéhez, hogy e titok miatt ne vesszenek el Dániel és társai a babiloni bölcsekkel együtt” (14-18. vers). Dániel tehát bement a királyhoz, és így szólt hozzá: „Adj egy kis időt, és megmagyarázom az álmot!”. Majd imádságra hívta társait. „Gyertek srácok, imádkozzunk, mert kéne pár információ! Veszélyben az életünk!”. *„Ekkor a titok lelepleződött Dániel előtt éjszakai látomásban, Dániel pedig áldotta érte a menny Istenét”* (19. vers). Fontosnak tartom megemlíteni, hogy Dániel ezen a ponton körülbelül 19-20 éves lehetett. Valószínűleg 16 éves korában hurcolták el babiloni fogságba, tehát fiatalon. És Dániel már fiatalon elhatározta, hogy nem szennyezi be magát a király húsával. Ebből arra következtethetünk, hogy valahol útközben Dánielt kiválóan megtanították az Úr útjaira és az Úr dolgaira. 16 éves korára már olyan mélyen meggyökerezett Istenben, hogy egy távoli országban, az eddig őt ért hatásoktól távol is megőrzi lelki tartását. Milyen gyönyörű is ez! csodálatos látni, hogy fiatal kora ellenére is magasra emeli a mércét, és hű marad elveihez. Miután pedig Isten megmutatja neki mind az álmot, mind az álom magyarázatát, reakciója sokat elárul lelkiségéről. Ahogy Dániel válaszát olvassuk, emlékezzünk arra, hogy egy fiatalemberről van szó egy távoli országban, mégis mennyire érett az Úrban.

„Ezt mondta Dániel: Isten neve legyen áldott örökkön örökké, övé a bölcsesség és a hatalom. Ő szabja meg a különböző időket és alkalmakat. Királyokat taszít el, és királyokat támaszt. Ő ad bölcsességet a bölcseknek és tudományt a nagy tudósoknak. Ő tárja fel a mélyen elrejtett titkokat, tudja, mi van a sötétségben, és nála lakik a világosság. Magasztallak és dicsőítlek én téged, atyáim Istene, mert bölcsességet és erőt adtál nekem, és most tudtul adtad, amit kértünk tőled, tudtul adtad nekünk a király dolgát” (20-23. vers). Bámulatos kifejezése ez Isten iránti dicséretének és hálájának, ami rávilágít a fiatalember lelki érettségére. Azt hiszem mi is sokszor beleesünk abba hibába, hogy lenézzük a fiatalokat,

és azt gondoljuk: „De hát ő még túl fiatal ahhoz, hogy érett legyen az Úrban, vagy hogy bármit is tanulhassak tőle a lelkiekben!” – de aztán eszembe jut Dániel, és eszembe jut Jeremiás. Milyen fiatalon kezdték szolgálatukat, és milyen mélyen megértették Isten dolgait – bár fiatalok voltak! *„Dániel ezután bement Arjókhoz, akinek a király azt parancsolta, hogy pusztítsa el a babiloni bölcseket! Vezess engem a király elé, és én megmagyarázom a királynak az álmát!”* (24. vers).

„Akkor Arjók sietve bevitte Dánielt a király elé, és jelentette: Találtam egy férfit a Júdából hozott foglyok közül, aki meg tudja magyarázni a királynak az álmát. A király megszólalt, és azt mondta Dánielnek, akinek Baltazár lett a neve: Képes vagy arra, hogy megmondd, milyen álmot láttam, és mi annak a magyarázata? Dániel így válaszolt a királynak: A titkot, amelyet a király kérdezett, bölcsek, varázslók, mágusok és csillagászok nem tudják megfejteni a királynak. De van Isten a mennyben, aki a titkokat feltárja. Ő azt tudatta Nebukadneccar királlyal, hogy mi fog történni az utolsó napokban. A te álmod és az a látomás, amelyet fekvőhelyeden láttál, ez volt:” (25-28. vers). Először is vegyük észre, hogy Dániel nem önmagának tulajdonítja az álom megfejtését. A király megkérdezi tőle, képes-e álmát megfejteni, Dániel pedig így válaszol: „Senki sem képes rá – sem a bölcsek, sem az asztrológusok, senki, de van Isten a mennyben, aki a titkokat feltárja!”. Dániel tehát Istennek tulajdonítja az álom magyarázatát. Azt hiszem, mindenki számára fontos ezt megjegyezni, aki szeretne bekapcsolódni az Úr munkájába. Dánielnek esze ágában sem volt önmagának tulajdonítani az Istentől származó megfejtést. Inkább azonnal Istenre mutat, mint a válaszok forrására, és neki adja a dicsőséget. Nem engedi meg a királynak, hogy őt tisztelje a megfejtésért, hanem a király figyelmét Istenre irányítja: *„De van Isten a mennyben, aki a titkokat feltárja”*. Másodsorban azt is vegyük észre, hogy az álom későbbi időkre vonatkozik, vagyis prófétikus álomról van szó, mely leírja a földön későbbiekben bekövetkező eseményeket.

„Te, ó király, azon töprengtél fekvőhelyeden, hogy mi fog történni ezután. A titkok kijelentője pedig tudatta veled, hogy mi fog történni. Elöttem pedig ez a titok nem azért tárult föl, mintha bennem nagyobb bölcsesség volna” – ezt vegyük csak észre –, *„hanem azért, hogy a magyarázat a királynak tudomására jusson, és hogy megtudd, amin magadban töprengsz”* (29-30. vers). „Isten nem azért tette ezt értem, mert különleges vagyok. Nem azért, mert valami miatt a többiek felett állok” – Dániel egyáltalán nem akarta felmagasztalni magát. Ehelyett inkább arra törekszik, hogy felmagasztalja Istent. Mennyire fontos bárki esetében, aki a szolgálatban van, hogy ne önmaga fölmagasztalására törekedjen, hanem arra, hogy Istené legyen minden dicsőség. Dániel most elmeséli a királynak, mit is látott álmában. Vegyük csak észre, mit mond: *„Neked, ó király, látomásod volt: egy nagy szobrot láttál. A szobor hatalmas és roppant fényes volt. Előtted állt, és rettenetes volt ránézni is. Ennek a szobornak a feje színaranyból volt, a melle és a karjai ezüstből, a hasa és az oldala rézből, a lábszárjai vasból, lábai pedig részint vasból, részint cserépből voltak. Miközben nézted, egy kő zuhant le anélkül, hogy valaki hozzányúlt volna, ledöntötte a*

szobrot vas –és cseréplábairól, és darabokra zúzta az egészet. Összezúzódtott a vas, a cserép, a réz, az ezüst és az arany, és olyan lett az egész, mint nyári szérűn a polyva, amelyet elvisz a szél, és nyomát sem lehet találni. A kő pedig, amely ledöntötte a szobrot, nagy hegygé lett, és elfoglalta az egész földet” (31-35. vers).

Ez volt tehát az álom, mely aggasztotta Nebukadneccart. „Ez az álom, és a magyarázatát is elmondjuk a királynak. Ó király, királyok királya, akinek a menny Istene királyságot, hatalmat, erőt és méltóságot adott, kezébe adta az embereket, a mezei állatokat és az égi madarakat, bárhol laknak is, és mindezeknek uralkodójává tett: te vagy az aranyfej!” (36-38. vers). De nézzük csak meg ismét a 29. verset: „Te, ó király, azon töprengtél fekvőhelyeden, hogy mi fog történni ezután. A titkok kijelentője pedig tudatta veled, hogy mi fog történni”. Elalvás előtt Nebukadneccar azon kezdett töprengeni, mi lesz a világ sorsa. Vajon mit tartogat a jövő? Álma tehát a jövőre vonatkozott. Isten álmában előre felvázolja Nebukadneccar előtt a jövőbeli történelmi eseményeket. Isten meghatározó világbirodalmakat mutat meg Nebukadneccarnak, melyek közül az első világbirodalom épp Babilónia – a szobor aranyfeje. „De utánad más királyság támad, alacsonyabb rendű a tiednél. Azután pedig egy harmadik királyság, rézből való, amely az egész földön uralkodik” – vegyük csak észre, hogy valóban világbirodalmakról van itt szó, melyek az egész akkori világ fölött kiterjesztik hatalmukat - „A negyedik királyság erős lesz, mint a vas. Mert ahogyan összetör és szétzúz mindent, úgy fogja pörölyként összetörni és szétzúzni amazokat. Azt is láttad, hogy a lábak és az ujjak részint cserépből, részint vasból vannak. Az a királyság ugyanis szétszakad, de marad benne valami a vas keménységéből, ahogyan láttad, hogy a vas keveredett az agyagcseréppel. Lábujjai részint vasból, részint cserépből voltak, eszerint a királyság részint erős, részint törékeny lesz. Vasat láttál agyagcseréppel keveredve. Azok ugyanis házasság révén keverednek, de nem egyesülnek egymással, ahogyan a vas sem egyesül a cseréppel” – vagyis ezek az országok nem egy centralizált birodalmat alkotnak majd, hanem egy szövetséget, melyen belül megőrzik függetlenségüket - „Ezeknek a királyoknak az idejében támaszt a menny Istene egy királyságot, amely nem semmisül meg soha, és a királyi uralom más népre nem száll át. Összetöri mindezeket a királyságokat, és véget vet nekik, maga pedig fennáll mindörökké. Ezért láttad, hogy a hegyről egy kő zuhant le anélkül, hogy valaki hozzányúlt volna, és összetörte a vasat, a rezet, a cserepet, az ezüstöt és az aranyat. A nagy Isten tudtára adta a királynak, hogy mi történik majd ezután. Igazat mond ez az álom, és bizonyos a magyarázata” (39-45. vers).

Nebukadneccar tehát egy óriási szobrot lát álmában, melynek aranyfeje a babiloni birodalmat jelképezi, vagyis az első világbirodalmat, melyet egy alacsonyabb rendű birodalom követ majd a sorban: a méd-perzsa birodalom – a szobor ezüst melle és karjai. Ezt követi majd a sorban a szobor bronzból készült hasa és oldala, amely a görög birodalmat jelképezi, illetve a vasból készült lábszárak – ez pedig a

római birodalom. Ezután Nebukadneccar megpillantotta a szobor lábait is, tíz lábujjal, melyek részben vasból, részben pedig cserépből voltak. Gyengébbek voltak annál, mintha kizárólag vasból készültek volna, hiszen a vas és cserép keverékéből álltak össze, vagyis nem egy erős, centralizált birodalmat alkottak, hanem egy szövetséget. Az országok szövetsége azonban kapcsolódik a római birodalomhoz, hiszen a láb egy része vasból van. Dániel látomásaiból a 7. és a 8. fejezetben megtudjuk, hogy a második birodalom a nem más, mint a méd-perzsa birodalom. A harmadik a görög birodalom lesz, a történelmi ismereteinkből pedig tudhatjuk, hogy a negyedik pedig a római birodalom. A bibliatudósok évek óta várják, hogy az európai országok szövetségbe tömörüljenek, és az utolsó világbirodalommal emelkedjenek. A római birodalom bukása óta nem támadt a földön újabb világbirodalom. Hitler ugyan megpróbált az élre törni, de álmát nem sikerült megvalósítania. A kommunista berendezkedés célja is egy világbirodalom kialakítása – de a kommunizmus képviselőinek sem fog sikerülni. Az 1920-as és 30-as években ismert bibliatudósok, mint dr. Talbot, Gablin, vagy William Newell könyveikben megjövendölték, hogy megjelenik majd a színen egy tíz európai országot tömörítő szövetség, az egyes országok pedig szerződéseket kötnek majd egymással. Azt is megjövendölték továbbá könyveikben, hogy ez a szövetség lesz majd az utolsó nagy világbirodalom a földön. Mivel a Nebukadneccar álmában megjelenő szobor tíz lábujja részben vasból volt, a szövetségbe tömörülő országot kapcsolatban állnak majd a római birodalommal, vagy olyan országokról lesz szó, amelyek korábban a római birodalom részét képezték. Mivel azonban a lábujjak részben cserépből vannak, az országok nem egy centralizált birodalmat alkotnak majd, hanem valóban egy szövetséget, melyben egyenlő felekként vannak jelen, megőrizve autonómiájukat.

Ezért aztán a bibliatudósok, illetve a bibliatanulmányozók évek óta feszülten figyelik az Európai Közösség kialakulását, és várják a 10 tagból álló szövetség megjelenését. És persze mindenki nagy izgalommal figyelte, ahogy most, 1981 elején Görögország is aláírta a csatlakozási szerződést, így hivatalosan is az Európai Közösség tizedik tagállamává vált. Ezzel kapcsolatban különösen fontos a 2. fejezet 44. verse, melyben ezt olvashatjuk: *„Ezeknek a királyoknak az idejében”* – vagyis a tíz király idejében, amikor a tíz országot tömörítő európai szövetség létrejön –, *„támaszt a menny Istene egy királyságot, amely nem semmisül meg soha”*. Vagyis az Ige kijelenti, hogy Krisztus eljövetele az Európai Közösség tíz királyának uralkodása idején következik majd be. Az Európai Közösség létrejötte önmagában is meghatározó epizód a bibliai szempontból. Ehhez a témához sok más igeszakasz is kapcsolódik még. A tíz ország szövetségéből végül egy uralkodó emelkedik majd ki, aki hatalmat kap, és uralkodik majd a föld felett – uralmát más ígerések is leírják a Bibliában. Dániel könyvének későbbi fejezetei is mélyebb bepillantást nyújtanak az idővel megjelenő törvénytípróra, illetve uralmába. Én azonban annak lehetőségét tartom mindebben a legizgalmasabbnak, hogy az Európai Közösség létrejötte

esetleg pontosan itt a Dániel könyvében szereplő prófécia beteljesülése, hiszen bizonyos értelemben az Európai Közösség a letűnt római birodalom újjáélesztése. Sőt az Európai Közösség a hatalom, és kiváltképp a gazdasági teljesítmény tekintetében egyre erősödik. Az Európai Közösség bruttó nemzeti összterméke egy napon akár az Egyesült Államok GNP-jének kétszeresét is elérheti, és már most is kétségtelenül az egyik legerősebb gazdasági és ipari nagyhatalom a világban. Egyelőre még nem számít katonai hatalomnak, de a későbbiekben erre is sor kerülhet majd.

Mindig nagy izgalom fog el, amikor belegondolok, hogy a tíz király uralkodásának idején támaszt a menny Istene egy királyságot, amely nem semmisül meg soha – eljön Krisztus és Krisztus országa a földön. *„A kő pedig, amely ledöntötte a szobrot, nagy hegygé lett, és elfoglalta az egész földet”* (35. vers). Bámulatos belegondolni, hogy egyre közelebb kerülünk ahhoz a naphoz, és bámulatos látni, ahogy az Európai Közösség egy tíz tagállamot számláló szövetséggé alakul. Úgy hallottam, Spanyolország és Portugália is jelezték már csatlakozási szándékukat. Ha ők is felvételt nyernek, tizenketten lesznek. Bár lehet, hogy Görögország például kilép majd a szövetségből, vagy talán visszatér az Úr még mielőtt Spanyolország és Portugália bekerülnének. De tízen lesznek. Dániel könyvének 7. fejezetében Dániel hasonló álmod lát, amely kicsit részletesebben megmagyarázza a tíz szarvat, mely a római birodalomból támad. Egy kisebb szarv is megjelenik majd, amely letör három szarvat. De erről majd a 7. fejezethez érve szólunk bővebben. Be kell vallanom, hogy amikor a 2. fejezetet olvasom, majd pedig megnézem, mi történik a világban, önkénytelenül is izgatottá válok. És ahogy az Úr is mondta: *„Igazat mond ez az álom, és bizonyos a magyarázata”*. És valóban olyan sorrendben is követték egymást az események, ahogy azt Dániel előre megjövendölte. Fontos tény az is, hogy a római birodalom bukása óta nem támadt a földön világbirodalom. De egy végső világbirodalomnak lennie kell még – tíz királynak, akik a római birodalomhoz kapcsolódnak.

„Akkor Nebukadneccar király arcra borult, úgy hódolt Dániel előtt, és megparancsolta, hogy mutassanak be áldozatot, és tömjénezzenek neki. Dánielnek pedig azt mondta a király: Valóban a ti Istenetek az istenek Istene, a királyok ura és a titkok feltárója, ezért tudtad feltárni ezt a titkot. Akkor a király nagy méltóságra emelte Dánielt, sok és nagy ajándékot adott neki, majd Babilon város kormányzójává tette. Dániel viszont azt kérte a királytól, hogy Sadrakot, Mésakot és Abédnegót rendelje szolgálatba Babilon városában, Dániel pedig a királyi udvarban maradt” (46-49. vers). Dániel tehát beszélt a királlyal barátai érdekében, és fontos pozíciókhoz juttatta őket.

A 3. fejezetben arról olvashatunk, hogyan fordít hátat Nebukadneccar Isten kijelentésének. Emlékezzünk csak, hogy álmában egy szobrot látott, melynek színaranyból volt a feje – ő volt ez a fej. A szobor melle viszont már ezüstből készült, mert a prófécia értelmében a babiloni birodalom helyét egy alacsonyabb rendű birodalomnak kell majd átvennie – a méd-perzsa birodalomnak. Nebukadneccar

azonban fittyé hányva Isten kijelentésére, aranyszobrot készíttetett. 3. fejezet: *„Nebukadneccar király csináltatott egy hatvan könyök magas és hat könyök széles aranyszobrot. Fölállította azt a Dúrá völgyében, Babilon városában. Azután összehívatta Nebukadneccar király a kormányzókat, az előljárókat, a helytartókat, a tanácsosokat, a kincstárnokokat, a bírákat, a rendőrparancsnokokat és a tartományok tisztviselőit, hogy jöjjenek el a szobor felavatására, amelyet Nebukadneccar király felállíttatott. Akkor összegyűltek a kormányzók, az előljárók, a helytartók, a tanácsosok, a kincstárnokok, a bírák, a rendőrparancsnokok és a tartományok tisztviselői, a szobor felavatására, amelyet Nebukadneccar király felállíttatott, és odaálltak a szobor elé, amelyet Nebukadneccar felállíttatott. A hírnök pedig hangos szóval kihirdette: Megparancsoljuk nektek, különböző nyelvű népek és nemzetek, hogy amint meghalljátok a kürt, síp, citera, hárfa, lant, duda és mindenféle hangszer hangját, boruljatok le, és hódoljatok az aranyszobor előtt, amelyet Nebukadneccar király felállíttatott! Ha pedig valaki nem borul le, és nem hódol előtte, azt azon nyomban bedobják az izzó tüzes kemencébe!”* (1-6. vers). Nebukadneccarral senki sem húzhatott ujjat. Mindenki választhatott: vagy leborul a szobor előtt, vagy az izzó tüzes kemencébe kerül. *„Amikor tehát a különböző nyelvű népek és nemzetek meghallották a kürt, síp, citera, hárfa, lant és mindenféle hangszer hangját, leborultak, és hódoltak az aranyszobor előtt, amelyet Nebukadneccar király felállíttatott”* (7. vers).

Nebukadneccar az Antikrisztus egyik előképe a Bibliában. Az Antikrisztusról pedig a Jelenések könyvének 13. fejezetében azt olvassuk, hogy felállít egy szobrot, majd lelket lehel ebbe a szoborba, a fenevad képmásába, hogy az megszólaljon. Ezután az egész világtól azt követeli majd, hogy imádják a fenevad képmását. Mostanában sokat hallhatunk a technológia ugrásszerű fejlődéséről, főleg a komputerek terén. Már olyan számítógépekről is szó esett, amelyek az embereknél is okosabbak lesznek, és egy napon akár uralkodnak is az emberek felett bámulatos bölcsességükből kifolyólag. Már kifejlesztettek hangchipeket, így például az üzletekben kapható a beszélő számológép: az ember beüti a számot, az számológép pedig hangosan elismétli mind a számot, mind a végeredményt. A telefonközpontok mára szintén ezt a technológiát alkalmazzák: ha az ember rossz számot tárcsáz, a vonal végén egy gépi hang figyelmeztet, hogy a tárcsázott szám megváltozott, sőt megadja az új számot is. a fenevad képmása tehát beszélni is tud majd. Pár évvel ezelőtt teljességgel lehetetlennek tűnt, hogy valamiféle szobor gondolkodni, illetve beszélni tudjon. Ne mondom, hogy így is lesz, bár mindenképpen elképzelhetőnek tartom, hogy a fenevad képmása, amit színen hirtelen megjelenő ember felállít, egy rendkívül kifinomult működésű komputer lesz, amelyet arra használ majd, hogy a világot irányítsa.

Nebukadneccar egy hatvan könyök magas és hat könyök széles aranyszobrot készíttetett, és mindenkitől megkövetelte, hogy a szobrot imádják. Ha valaki ellenállt parancsának, halállal lakolt. A törvénytíró, a fenevad, amely a tengerből emelkedik ki a Jelenések 13-ban, szintén szobrot készít majd,

és szintén megparancsolja, hogy mindenki azt imádjá. Ha pedig valaki nem hajlandó ezt az utasítást követni, azonnal halál vár rá. Érdekes párhuzam fedezhető itt fel. Volt azonban három fiatalember, Sadrak, Mésak és Abédnegó, akik nem voltak hajlandók leborulni a szobor előtt, De Isten csodával határos módon megőrizte életüket. A Jelenések könyvében arról a 144 000 férfiról olvashatunk, akiket Isten elpecsétel és megőriz a nagy nyomorúság idején, amikor Isten kiönti tüzes ítéletét a földre. Ezen a ponton azonban felmerül a nagy kérdés: amikor Sadrakot, Mésakot és Abédnegót beárulták a királynál, mert nem voltak hajlandók leborulni a szobor előtt, mi van Dániellel? Vajon Dániel leborult a szobor előtt? Nem hiszem. Dániel elhatározta, hogy nem szennyezi be magát a király húsával. Annyira elkötelezte magát Isten mellett, hogy egészen biztos vagyok benne: Dániel nem borult le a szobor előtt. De akkor miért nem jelentették fel Dánielt is Sadrakkal, Mésakkal és Abédnegóval együtt? Dániel biztosan távol volt. Valószínűleg az ország ügyeit intézte valahol. Hiszen ha ő is ott lett volna, egészen biztosan ő sem borult volna le a szobor előtt. Mindez azért is érdekes, mert Dániel az egyház előképe – amikor eljön a nagy nyomorúság ideje, amikor Isten kiönti ítéletét a földre, azt Antikrisztus pedig követeli, hogy az emberek boruljanak le a fenevad képmása előtt és imádják azt, az egyház mindennél már nem lesz jelen. Az egyház már nem lesz ott. Nem kell beugrania az izzó tüzes kemencébe, mert már korábban megmenekült – elragadtatunk majd a felhőkön az Úr fogadására a levegőbe. És örökké az Úrral leszünk. Akkor tehát már nem leszünk itt, amikor az Antikrisztus felállítja a fenevad képmását, és követeli, hogy mindenki azt imádjá. Dániel ekkor nincs jelen. Izráel hűséges maradékát pedig, vagyis azokat a zsidókat, akik az egyház elragadtatását követően Krisztushoz tértek, az Úr pecséttel megjelöli majd, mint a három zsidó fiatalembert is itt Dánielben, és átviszi őket a tűzön. Csodálatos előképeket találunk tehát ebben a történetben Dániel könyvében.

„Ekkor azonban káldeus férfiak álltak elő, és bevádolták a zsidókat. Így beszéltek Nebukadneccar királyhoz: Király, örökké élj! Te, ó király, megparancsoltad, hogy minden ember, aki meghallja a kürt, síp, citera, hárfa, lant, duda és mindenféle hangszer hangját, boruljon le, és hódoljon az aranyoszobor előtt, ha pedig valaki nem borul le, és nem hódol előtte, azt dobják be az izzó tüzes kemencébe. Vannak itt zsidó férfiak, Sadrak, Mésak és Abédnegó, akiket Babilon városában állítottál szolgálatba, ezek a férfiak semmibe sem vesznek téged, ó király, nem tisztelik isteneidet, és nem hódolnak az aranyoszobor előtt, amelyet felállítottál. Ekkor Nebukadneccar haragra gerjedve megparancsolta, hogy vezessék elő Sadrakot, Mésakot és Abédnegót. Oda is vezették ezeket a férfiakat a király elé. Nebukadneccar ezt kérdezte tőlük: Sadrak, Mésak és Abédnegó! Igaz-e, hogy ti nem tisztelitek isteneimet, és nem hódoltok az aranyoszobor előtt, amelyet felállítottam? Készek vagytok-e most, ha meghalljátok a kürt, síp, citera, hárfa, lant, duda és mindenféle hangszer hangját, leborulni és hódolni a szobor előtt, amelyet csináltattam? Mert ha nem hódoltok, azon nyomban bedobnak benneteket az izzó tüzes kemencébe. És

van-e olyan Isten, aki az én kezemből ki tud szabadítani benneteket? Sadrak, Mésak és Abédnegó így válaszolt a királynak: *Ó Nebukadneccar! Nem szükséges, hogy erre bármit is feleljünk. Van nekünk Istenünk, akit mi tisztelünk: ő ki tud minket szabadítani az izzó tüzes kemencéből, és ki tud szabadítani a te kezedből is, ó király! De ha nem tenné is, tudd meg, ó király, hogy mi a te isteneidet nem tiszteljük, és nem hódolunk az aranyszobor előtt, amelyet felállítottál!*” (8-18. vers). „Isten képes rá. A mi Istenünk, akit tisztelünk, ki tud minket szabadítani az izzó tüzes kemencéből, és ki tud minket szabadítani a te kezedből, ó király! De ha nem tenné is, akkor sem borulunk le az aranyszobor előtt! Részünkről már eldőlt a kérdés - nem is szükséges erre válaszolnunk. Nem borulunk le a szobor előtt!”. Micsoda elszántság volt ezekben a fiatalokban! Milyen erősen elkötelezték magukat Isten mellett: „Ha ezt Isten akarata, ő meg tud szabadítani bennünket. De ha nem tenné is, akkor sem borulunk le a szobor előtt! Az életünk Isten kezében van. Tegyen velünk, amit csak jónak lát. Mi akkor is hűek maradunk Istenhez, és Isten is hűséges hozzánk. Bármit tesz is Isten velünk, részünkről rendben van! Nem aggódunk a parancsod miatt, Nebukadneccar, vagy a fenyegetéseid miatt – nem félünk tőled! Nem tudsz megijeszteni bennünket. Mert Istenben bízunk, abban az Istenben, akit szolgálunk! És ő meg tud szabadítani bennünket! De nem tenné is, akkor sem borulunk le!”.

„Ekkor Nebukadneccart úgy elöntötte a harag Sadrak, Mésak és Abédnegó miatt, hogy még az arca is eltorzul” – egy csapásra megváltozott a király hozzáállása - *„Meghagyta, hogy hétszerte jobban fűtsék be a kemencét, mint ahogyan be szokták fűteni. Azután megparancsolta hadserege legerősebb vitézeinek, hogy kötözzék meg Sadrakot, Mésakot és Abédnegót, és dobják be őket az izzó tüzes kemencébe. Megkötözték tehát ezeket a férfiakat, és úgy, ahogy fel voltak öltözve, nadrágostul, alsóruhástul és süvegestül, bedobták őket az izzó tüzes kemencébe”* (19-21. vers). Ma Izraelben számos ortodox zsidóval találkozok az ember, akik fekete kalapot, fekete kabátot és nadrágot viselnek, és hosszú fűrtjeik vannak. Valószínűleg Sadrak, Mésak és Abédnegó nem pont így néztek ki, nekem mégis mindig az ortodox zsidók jutnak eszembe, amikor ezt a történetet olvasom. A király tehát megkötözteti őket úgy, ahogy fel voltak öltözve, nadrágostul, alsóruhástul, süvegestül, és bedobatta őket az izzó tüzes kemencébe. *„Mivel a király szigorú parancsára a kemencét roppantul befűtötték, a lángoló tűz megölte azokat az embereket, akik Sadrakot, Mésakot és Abédnegót odahurcolták. A három férfi, Sadrak, Mésak és Abédnegó pedig megkötözve az izzó tüzes kemencébe esett. Nebukadneccar király azonban megdöbbsent, sietve fölkelt, és ezt kérdezte udvari embereitől: Nem három férfit dobtunk megkötözve a tűzbe? Azok így válaszoltak a királynak: Valóban úgy van, ó király! Ő azonban így szólt: Én mégis négy férfit látok szabadon járni a tűzben, és nincs rajtuk semmi sérülés. A negyedik pedig olyannak látszik, mint valami isten”* (19-25. vers). Milyen bámulatos és izgalmas élmény! Isten keze volt ez. Emlékezzünk csak, mit mondtak a fiatalok: „Az az Isten, akit mi tisztelünk, meg tud bennünket szabadítani az izzó tüzes

kemencéből!” És most ott vannak a kemencében, és szabadon járnak a tűzben – nincs rajtuk semmi sérülés.

„Ekkor Nebukadneccar király odament az izzó tüzes kemence ajtajához, és így szólt: Sadrak, Mésak és Abédnegó, szolgálai a felséges Istennek! Jertek ki, jöjjetek ide! És kijött Sadrak, Mésak és Abédnegó a tűzből. Az összegyűlt kormányzók, elöljárók, helytartók és a király udvari emberei pedig látták, hogy ezeknek a férfiaknak semmit sem ártott a tűz, a hajuk szála sem perzselődött meg, a ruhájuk sem égett meg, sőt még a füst szaga sem járta át őket. Nebukadneccar ekkor így szólt: Áldott legyen a Sadrak, Mésak és Abédnegó Istene, mert elküldötte angyalát, és kiszabadította szolgálait, akik benne bíztak. Még a király parancsát is megszegték, és kockára tették az életüket, de a maguk Istenén kívül nem tiszteltek egy istent sem, és nem hódoltak előtük” – Nebukadneccar újabb parancsot ad - „Megparancsolom azért, hogy aki nem tiszteli Sadrak, Mésak és Abédnegó Istenét, azt vágják darabokra, bármilyen nyelvű népből vagy nemzetből való is, házat pedig tegyék szemétdombbá! Mert nincs más isten, aki így meg tud szabadítani. Azután a király megerősítette tisztségében Sadrakot, Mésakot és Abédnegót Babilon városában” (26-30. vers). Bizony érdekes figura volt Nebukadneccar dühkitöréseivel és parancsaival. „Nebukadneccar király üzenete az egész birodalmában lakó különféle nyelvű népekhez és nemzetekhez: Békességetek növekedjék! Jónak látom kihirdetni a jeleket és csodákat, amelyeket a felséges Isten tett. Mily nagyok az ő jelei, mily hatalmasak csodái! Az ő királysága örök királyság, és uralma megmarad nemzedékről nemzedékre!” (31-33. vers). Hallgassuk csak Nebukadneccar szavait! Úgy hangzik, mintha megtért volna. Én úgy gondolom, Nebukadneccar megtért. A továbbiakban pedig elmeséli történetét.

4. fejezet: „Én, Nebukadneccar, békében éltem házamban, boldog voltam palotámban. De egyszer álmot láttam, amely megrettentett engem, és azok az álmoképek, amelyeket a fekhelyemen láttam, megrémítettek. Megparancsoltam azért, hogy vezessék elém a babiloni bölcseket mind, és azok magyarázzák meg nekem az álmot. Amikor eljöttek a mágusok, a varázslók, a csillagjósok és a csillagászok, elmondtam nekik az álmomat, de ők nem tudták nekem megmagyarázni. Végül megjelent előttem Dániel, akinek a neve az én istenem neve után Baltazár, akiben szent, isteni lélek van, és lemondtam neki az álmomat: Baltazár, te nagy mágus! Tudom, hogy szent, isteni lélek van benned, és nincs olyan titok, amit ne tudnál megfejteni. Magyarázd meg azt a látomást, amelyet álmomban láttam!” (1-6. vers).

„A látomás, amelyet fekvőhelyemen láttam, ez volt: Láttam egy fát a föld közepén, amely igen magas volt. A fa nőtt és erősödött, olyan magas lett, hogy az égig ért, és még a föld széléről is látható volt. Szép lombja volt, és sok gyümölcs, táplálékot nyújtott mindenkinek. Alatta mezei vadak tanyáztak, ágain égi madarak fészkeltek, róla táplálkozott minden élőlény. Majd láttam fekvőhelyemen látomásban

egy szent angyalt” – érdekes – „leszállni a mennyből. Hangos szóval így kiáltott: Vágjátok ki ezt a fát, és vagdaljátok le ágait, tépjétek le leveleit, és szórjátok szét gyümölcseit! Meneküljenek alóla a vadak, és ágairól a madarak! De a tövét gyökerestül hagyjátok a földben, vas –és rézbilincsből a mező füve között! Hadd áztassa az ég harmatja, és egye a föld fűvét, mint az állatok! Boruljon el emberi elméje, állati értelem maradjon csak benne, hét időszak teljék el így fölötté! Az angyalok határozata ez a rendelet, a szentek parancsa ez a végzés. Hadd tudják meg az élők, hogy a Felséges uralkodik az emberek királysága fölött: annak adja, akinek akarja, és a legalacsonyabb sorsú embert is trónra emelheti” (7-14. vers). „Én, Nebukadneccar király, ezt az álmod láttam, te pedig, Baltazár, magyarázd meg, mert országomnak egyetlen bölcse sem tudta megmagyarázni nekem. De neked tudnod kell, mert szent, isteni lélek van benned” (15. vers)

„Ekkor Dániel, más néven Baltazár, egy pillanatra megdöbben, mert gondolatai megrémítették. De a király így szólt hozzá: Baltazár, ne rémülj meg az álomtól és a jelentésétől! Baltazár erre így válaszolt: Uram, szálljon az álom gyűlölködőre, jelentése pedig ellenségeidre! Az a fa, amelyet láttál, és amely olyan nagyra és hatalmasra nőtt, hogy az égig ért, és látható volt az egész földön, szép lombja és sok gyümölcse volt, táplálékot nyújtott mindenkinek, alatta tanyáztak a mezei vadak, ágain fészkeltek az égi madarak, az te magad vagy, ó király! Te lettél naggyá és hatalmasra, hatalmad megnőtt, felér az égig, és uralmad elér a föld széléig. Annak pedig, hogy a király egy szent angyalt látott leszállni a mennyből, aki ezt mondta: Vágjátok ki ezt a fát és pusztítsátok el, de a tövét gyökerestül hagyjátok a földben, vas –és rézbilincsből a mező füve között, hadd áztassa az ég harmatja, és azt egye, amit a mezei vadak, míg csak hét időszak el nem telik fölötté! – annak ez a magyarázata, ó király: A Felségesnek az ítélete ér utol téged, uram, király! Száműznek téged az emberek közül, a mezei vadak közt tanyáznál, fűvet eszel, mint az ökrök, és az ég harmatja áztat. Hét időszak telik el így fölötted, amíg el nem ismered, hogy a Felséges uralkodik az emberek királysága fölött, és annak adja azt, akinek akarja. Azért mondták, hogy a fa tövét gyökerestül hagyják meg, mert királyságod megmarad, mihelyt elismered, hogy a menny uralkodik. Azért, ó király, fogadd meg tanácsomat: Hagyj fel véteiddel, légy igazságos, és gonoszság helyett bánj irgalmasan a szegényekkel! Így boldogan élhetsz sokáig” (16-24. vers).

Nebukadneccarnak tehát volt egy álma, amit Dániel magyaráz meg: „A fa te vagy, Nebukadneccar. Naggyá és hatalmasra lettél, és a te kezébe adatott ez a birodalom. De felfuvalkodtál”. Érdekesnek találom a 10. verset: „Majd láttam fekvőhelyemen látomásban egy szent angyalt leszállni a mennyből” – a King James fordításban pedig a szent angyal helyett a következő kifejezés szerepel: „szemmel tartó”. Érdekes, hogy vannak úgynevezett szemmel tartók, akik figyelemmel kísérik az eseményeket. Tudtad, hogy a te életedet is figyelik? Ez félelmetes. Az égi „szemmel tartók” figyelnek téged. Nebukadneccar pedig álmában megláthatta ezeket az angyalokat, akik a mennyből jöttek, és

figyelték őt. És akkor egyikük hirtelen megszólalt: „Vágjátok ki ezt a fát! Számúznak téged az emberek közül – a mezei vadak közt tanyázol, amíg hét időszak el nem telik!”. A hét időszak valószínűleg egy és háromnegyed évet jelent – vagyis hét egymást követő évszakot, nem pedig hét évet. Így hát egy és háromnegyed évre Nebukadneccar elméje elborul majd. A király kint él majd a vadonban az állatok között egészen addig, amíg el nem ismeri, hogy a felséges Isten uralkodik az emberi királyságok felett, és annak ad hatalmat, akinek csak akar. Általános értelemben véve még mindig Isten uralkodik. Előfordul, hogy gonosz embereket juttat hatalomra, hogy kiöntse ítéletét a népre. De akkor is Isten uralkodik mindennek felett. Miután megmagyarázta az álmot, Dániel így szólt a királyhoz: „Nézd, Nebukadneccar. Itt az idő, hogy rendbehozod az életed! Hagyj fel vétkeiddel, élj úgy, ahogy azt Isten kéri tőled – így talán elkerülheted, hogy ilyen szomorú sorsra juss!” . Ezért aztán egy álló évig elmaradtak a dühkitörések.

De: *„Mindez megtörtént Nebukadneccar királlyal. Tizenkét hónap múlva, amikor a királyi palotája tetején sétált Babilonban, így szólt a király: Ez az a nagy Babilon, amelyet én építettem királyi székhellyé hatalmam teljében, fenségem dicsőítésére!”* (25-27. vers). Az ókori történetírók szerint Babilon bámulatos és gyönyörűsége hely volt – függőkertjeit az akkori világ hét csodájának egyikeként tartották számon. A történetírók a várost körülölelő hatalmas falakról is beszámolnak. Babilon pompás és dicső város volt! Egy napon pedig, amikor Nebukadneccar királyi palotája tetején sétálgatott a csodás függőkertek között szépséges városában, így kiáltott: *„Ez az a nagy Babilon, amelyet én építettem királyi székhellyé hatalmam teljében, fenségem dicsőítésére!”*. Nebukadneccar saját nagyságával kezdett kérkedni: *„ÉN építettem mindezt SAJÁT erőmből az ÉN dicsőségemre!”*. *„Alighogy a király kimondta ezeket a szavakat, egy hang hallatszott a mennyből: Neked szól ez az üzenet, Nebukadneccar király! Elvesztetted királyságodat! Számúznak az emberek közül, a mezei vadak közt tanyázol, füvet eszel, mint az ökrök, és hét időszak múlik el fölötted, amíg el nem ismered, hogy a Felséges uralkodik az emberek királysága fölött, és annak adja azt, akinek akarja. Azon nyomban beteljesedett ez a beszéd Nebukadneccaron. Számúzték az emberek közül, füvet evett, mint az ökrök, és az ég harmatja áztatta testét, míg olyan hosszúra nem nőtt a szőre, mint a sasnak a tolla, és olyan karmai nem lettek, mint a madaraknak”* (28-30. vers).

„Amikor eltelt ez az idő, én, Nebukadneccar, föltekintettem az égre, és értelmem visszatért. Áldottam a Felségest, dicsőítettem és magasztaltam az örökké élőt, mert az ő uralma örök uralom, és királysága megmarad nemzedékről nemzedékre. A föld minden lakóját semminek tekinti, tetszése szerint bánik a menny seregével és a föld lakóival. Senki sem foghatja le a kezét, és senki sem mondhatja neki: mit csinálsz?” – Nebukadneccar felismerte Isten hatalmát és szuverenitását – azét az Istenét, aki a világmindenség Ura, akit senki sem áll jogában kérdőre vonni. *„Abban az időben értelmem visszatért, és királyságomhoz méltóan visszatért tündöklő dicsőségem is. Az udvari emberek és a főurak fölkerestek*

engem, visszahelyeztek királyságomba, és még nagyobb hatalomra jutottam. Most azért én, Nebukadneccar, dicsérem, magasztalom és dicsőítem a mennyei Királyt,” – nekem úgy hangzik ez, mintha Nebukadneccar megtért volna – *„mert minden tette helyes, eljárása igazságos, és meg tudja alázni azokat, akik kevélyen élnek”* (31-34. vers). Nebukadneccar utolsó kijelentése tehát rendkívül érdekes – arról tanúskodik, hogy hitét immáron ő is Istenbe vetette. Úgy tűnik Nebukadneccar már hitte, hogy Isten hatalmas, és mindenható Úr a világmindenség felett. Rendkívül izgalmas ez. Azt hiszem, itt most megállunk, és jövő héten innen folytatjuk. Milyen legyűgöző és mennyire érdekes is Dániel könyve! Izgalmas ígeszakasz vár ránk jövő héten is, ahogy megnézzük az 5.-8. fejezetek prófeciáit.

Atyám, megvalljuk, hogy te vagy Úr és király a világmindenség felett. megvalljuk, hogy szuverén Isten vagy. Megvalljuk, hogy egyikünknek sincs joga megkérdőjelezni téged, mert te mindenben akaratod és terveid szerint cselekszel. Istenünk, fejet hajtunk előtted és átadjuk neked az életünket, hogy a te Szentlelked vezessen bennünket. Köszönjük Dániel és barátai odaszántságát. Urunk, kérlek segíts, hogy mi is teljesen át tudjuk adni neked az életünket, és add, hogy Dániélékhez hasonlóan mi is mély meggyőződéssel és hittel vallhassuk, hogy a te utad a legjobb út, és te mindent megtehetsz, amit csak akarsz. Vedd most az életünket, és használd saját belátásod szerint, a te dicsőségedre. Kérlek áldd meg a hetünket, Urunk, erősíts meg és vezess bennünket, és őrizd meg szeretetedben. Jézus nevében, ámen.